

Stoomboten bij de Merwesingel ...

Lange tijd waren ze een vertrouwd beeld op de Merwede. Nu volledig verdwenen. Stoomboten die een stel 'kasten' achter zich aan sleepten. Aanvankelijk dreef een stoommachine een scheprad aan (de raderstoomboot).

Vanaf 1836 dateert het stoomschip met sloopschroef.

Bekende stoomschepen waren de salon-raderstoomboten van Fop Smit. en natuurlijk nu nog de Sinterklaasboot..

Rôôke as een bovebôôt

Bovestaond gezegde lijkt me nou typisch een onderwaarep voor Slierecht. Veul mense wete nie meer wat dà gezegde inhieuw. 't Het aagelijk twêê betekenis. Laete me is naegaon waer 't gezegde vandaen komt. Ommers, we weune en leve aan een druk bevaere revier en al is 'r wat de vaert betreft meraokels veul veraanderd, êên ding is aaltijd 't zellefde gebleve. Een revier kà je strôômopwaerts bevaere en ok andersom. Strôômopwaerts betekent van aages al naer bovene vaere. Al kanne me 't nie zien, de rivier lôôpt een klaain

bietjie schuin af, naer beneejene. Hij lôôpt vanuit de baarege naer de zêe van hôog naer lêeg en daerdeur ontstaot 'r strôoming. Een bovebôôt was vroeger een staareke stôombôôt die een rijchie rijnaoke, of zôôas wij zeeje: 'kaste', strôomopwaerts, naer bovene sleepte. 't Vuur onder de stôomketel van zô'n sleper wier mè kole gestookt en zôôas te begrijpe is, veroorzaakte die soms veul rôök. As die vette smôök deur de wind neersloeg, dan haalde de moeders gaauw 't wasgoed van de lijne, want aandere kwamme d'r klaaine roetdêeltjies op 't schôone goed. Hiermee hè 'k dus al êene betekenis van de benaoming: 'Rôôke as een bovebôôt' uitgelege.

Nou kom ik op de twêede betekenis van 't gezegde. Ja, ik ontkomt 'r nie aan om een aareg gevoelig onderwaarep aan te raoke. 'k Gaot 'r toch maor mee deur, in de hoop dà 'k daermee nie op aals teveul zere têeë gao staon. 't Gaot over een slechte gewoonte die jammergenogt deur veul jonge mense in stand wor gehouwe, mor ok nog deur veul ouweres. 'k Zeg 't met de nôôdige schaomte, want ok ik heb deuze slechte gewoonte gekanne. Hoe ben ik toch zôover gekomme? Nou dà 's nie zô moeilijk. As ie vroeger zô'n jaer of vijftien was, dan kreeg ie in plek van een korte 'n lange broek en dan was ie grôôt. Toendertijd gong ie op die leeftijd ok waareke, dus je telde voor honderd percent mee. Dat hieuw gelijk in dà je dan ok moch rôôke en och aareme, we wisse nie beter! 't Stong stoer en we gonge 't nog lekker vinge ok en zô was 'r een gewoonte, die al gaauw overgong in een verslaoving, gebore. D'r wier dan gezeed: "Hij rôôkt ok al as een bovebôôt!" Sommige hardleerse rôôkers zeeje dan wel dà gerôôkt vlees langer goed blijft; gelukkig wete me inmiddels beter wà voor naore gevollige dà rôôke voor onze gezondhaaid teweege kan brenge. 'k Hoop dan ok van harte dat met de stôomsleepvaert ok 't rôôke ooit tot 't verleeje gao behore. Goed voor aalles: je hart, je longe én je bloedvaete!

Jan van der Vlies